

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ.

CARRER DE LA PRINCESA,

número 4, pis 2.

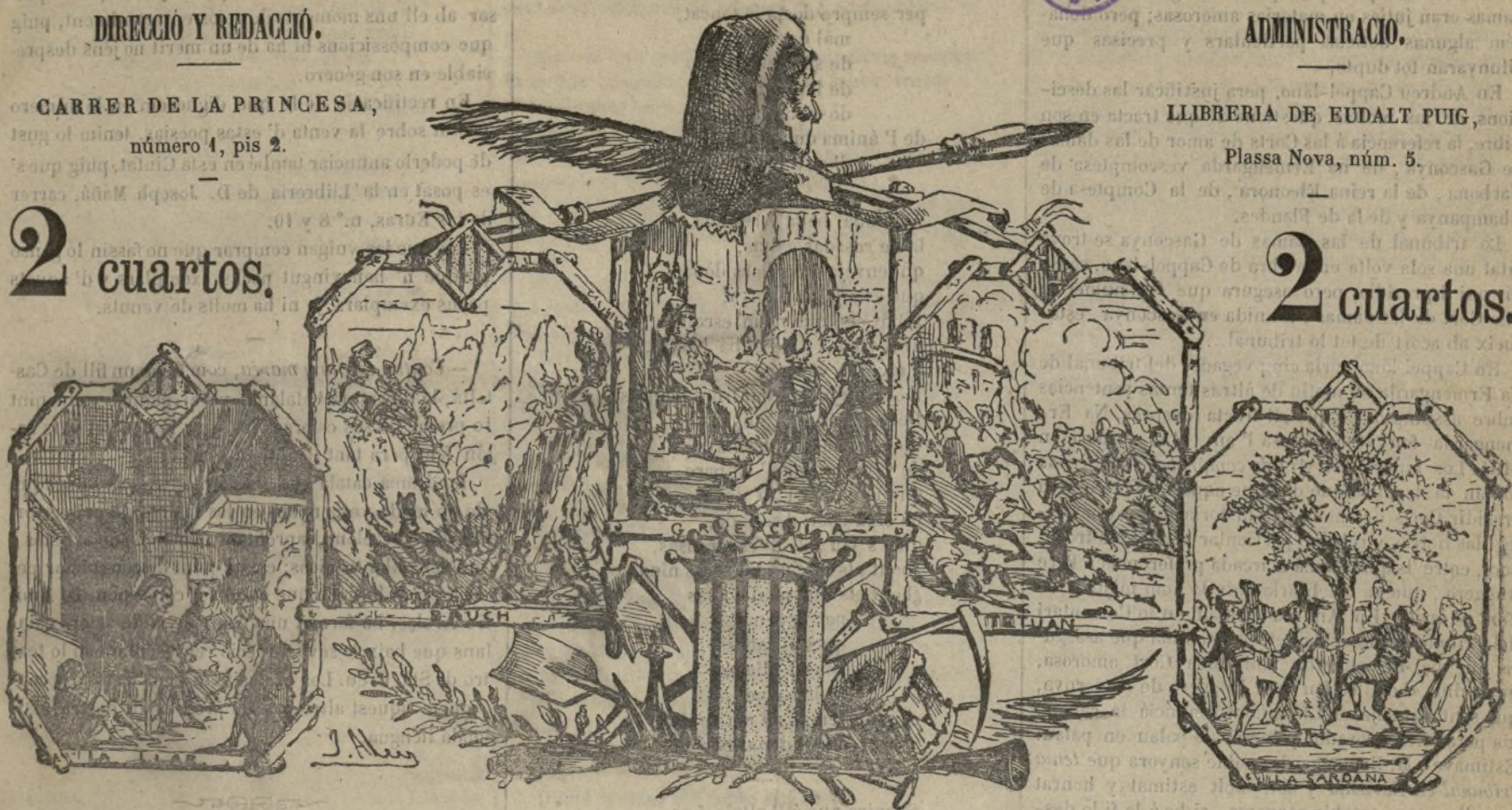
2 cuartos.

ADMINISTRACIÓ.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,

Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

LA BARRETINA.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Advertencia.—Las Cortes de amor, per Raydonard.—Aynoransa, per Francesch Ubach y Vinyeta.—Rum, rum, per F.—Bibliografia: Las mujeres célebres, de la Rada y Delgado, per Z. de V.—M' ha dit que si, per Francesch Manel Pou.—Argument contra la pena de mort, per Antonet Serra.—La Caritat: pensament, per G. C. Palau.—Acudits, per S.—Solucions a la xarada y geroglífich del número passat.—Xaradeta, per Joseph Hutsá.—Geroglífich.—POLLERI: Las Joyas de la Roser, per Guadalupe Cortés Wighlen.

ADVERTENCIA.

Demaneu á nostres lectors que 'ns dispensin las moltes faltas d'imprenta que hi hagué en lo article del número passat. Causas independents de la nostra voluntat nos obligaren á retirar lo article que teniam ja compost. La precipitació ab que 's tingué d'imprimir lo article «La amistat» fou causa de que no puguessim veure las probas. Lo publich, que ja 'ns ha donat moltes mostrars de condescendencia, no 'ns negará aquesta que li demanem.

LAS CORTS DE AMOR

I.

¿EXISTIREN CORTS DE AMOR?

Lo trovador mes antich, del que s' han conservat las obras, es en Guillem IX, compte de Poitiers y de Aquitania, que vivia en lo any de 1070; la puresa

que llueix en son llenguatge, las gracias del estil, la armonia dels versos y las combinacions dels consonans mostran que quan ell escribia, la llengua y la poesia, tenian ja bastanta perfecció, y que aquell se havia aprofitat de las lliçons y exemples dels poetas que l' havian prescedit. En los escrits dels trovadors que passen per mes antichs, també se hi trovan algunas rahons que fan creure que foren sucesors y deixebles de poetas anteriors. Rambald d' Orange que mori en 1173, parlant de las mateixas obras, deya: «Que ja hom mais no vis fach aital, par home ni par femna, en est segle, ni en l' autre qu' es passatz.»

Los historiadors han considerat lo casament del rey en Robert y de na Constança, neta de Guillem I compte de Provensa ó de Aquitania, contret si fa no fa en lo any 1000, com lo moment de un cambi de costums en la cort de Fransa; hi hagué qui deya que la princesa portava en sa companyia trovadors, juglars, comedians etc.; y generalment se convé en que lo gay saber, lo art dels trovadors y sas costums amenas se propagaren desde l' Mitjdia de Fransa cap á las corts del Nort; les á dir, desde 'ls paissos que 's trovan á la part de aquí del Loire, cap als de la part de allá.

Entre mitj dels usos galants de la Cavalleria y dels jochs de fantasia dels trovadors, llua lo enginy sostenint y defensant qüestions delicadas y altercats que ordinariament se preferian á negossis de amor; y de la obra en que 'ls poetas exercitavan de aquesta manera la delicadesa de son enginy se 'n deya *Tensó*, derivat de la paraula llatina *Contentio*, que significa disputa, ó contenda. Lo compte de Poitiers diu:

«E si m' partetz un juec d' amor

No sui tan fatz

No sapeha triar lo melhor.»

Aquestas disputas, que també s' anomenavan

jochs partits, hagueren sigut exercicis tant insubstancials com ridiculs, si alguna reunió ó una especie de tribunal no hagués tingut la facultat de dictar sentencias sobre las opinions diferents dels que hi concurrían.

Aquest género de poesias que fou molt usat per los trovadors, y se troba entre las composicions del mes vell que 's coneix, no posaria fora de tot dupte que haguessen existit los tribunals de amor; mes, com está probada la existencia de aquestos per altres documents, ha de convenirse en que lo que aquells diuen ho demostra completament y en que las qüestions que 's disputavan entre 'ls trovadors se sometian algunas voltas al arbitre de las damas, dels cavallers y de las Corts de amor, als quals se dirigian los poetas en los últims versos de sa composició. No 'ns estranya veure constituidas las Corts de amor en un temps tan prop de aquell en que l' Compte de Poitiers parlava de tal manera sobre 'ls jochs partits.

Sense ser nostra intenció referir las moltes sentencias de que parla en Andreu Cappel-lano, direm que tot fent una llista dels tribunals que las dictaren, tracta de las Corts de amor en general y ho fa en uns termes tals que convens de que existian quan ell escribia.

Proposa la següenta qüestió: «¿Falta á la fé que ha jurat un amant, quan no vol cedir á la passió del altre?»

Y respon: «No m' atreveixo á afirmar que estiga vedat resistir los plaers del mon, perque tal doctrina semblaria contraria als manaments de Deu, y certament no fora prudent creure que havem de faltar á aquets manaments avans de resistir als gustos del mon. Mes si la persona que rehusava, cedeix després á una nova petició, crech, segons lo judici de las damas, que se la te de obligar á acceptar al altre amant, si ell ho vol.»

Aixó sol fora prou pera probar en general que las damas eran jutjes en materias amorosas; pero donarém algunas noticias particulars y precisas que allunyan tot dupte.

En Andreu Cappel-lano, pera justificar las descisions de las moltas qüestions de que tracta en son llibre, fa referencia á las Corts de amor de las damas de Gasconya, de na Ermengarda vescomptesa de Narbona, de la reina Eleonora, de la Comptesa de Champanya y de la de Flandes.

Lo tribunal de las damas de Gasconya se troba citat una sola volta en la obra de Cappel-lano, sense dir qui 'l presidia; pero asegura que era numerós: «La Cort de las damas, reunida en Gasconya, estatueix ab acort de tot lo tribunal...»

En Cappel-lano parla cinq vegadas del tribunal de na Ermengarda ab motiu de altrás tantas sentencias sobre assumptos de que ell tracta després. Na Ermengarda fou vescomptesa l'any 1143 y morí en 1194. Los autors del *Art de comprobar las fechas* contan la tradició que diu que aquesta princesa va presidir Corts de amor; y la historia afirma que protegí las lletres y rebé ab particular agrado als trovadors, entre 'ls quals doná marcada preferencia á Pere Ruggero, que va celebrarla baix lo nom mistich de *Tort n' avetz*. En Andreu Gemald en lo Comentari del Triunfo del amor de Petrarca sembla que assegura que na Ermengarda tenia una Cort amorosa, quan diu: «Lo altre fou Pere Ruggero de Auvernya, que sent canonje de Claramont renunciá la canonja pera ferse trovador y correr de palau en palau. Estimava á M. Ermengarda, noble senyora que tenia tribunal en Narbona y fou molt estimat y honrat per ella per sa amable conversa, si be á la fi lo desterraren; y ab aquet motiu se cregué que havia ja obtingut la última esperansa de amor.»

RAYNOUARD.

(Se continuará.)

ANYORANSA.

A A....

L'orient de fosca 's tinta,
lo sol son raig apaga
cubrint de tristas sombras
la vall y las montanyas.
Los aucellets s'aclochan
tot replegant las alas,
y 'l vent, de las rosellas
las fullas arreballa.

Las flors s'enterboleixen,
dels ecos las véus callan,
y al lluny sonant monótona
la véu de la campana;
la mort del jorn anuncia
que de finir acaba,
y 'l riu, que mugint corra,
ab boiras l'enmortalla.

Recorts tristos,
sembras vagas,
á doll omplan
tota l'ánima,
y 'l cor de sospirs fondos
pobla 'ls aires.

Finestra, finestréta,
de flors enguirnaldada
un temps, que patoneras
del Llobregat las auras,
gronxavan festosencas
ab dolsas alenadas,

per qué tancada sempre
lo meu mirar t'esguarda,
y del roser las fullas,
de que avans feyas gala,
avuy perfums no donan

al cor á qui tant plauhen?
Finestra, finestréta,
sempre á mos ulls tancada,

sols obrat una volta,
per sempre després tancat,
mal que tingas
de sé 'l marbre,
de la tomba
do mon ánima,
de l'ánima que plora
d'anyoransa!

Arminda, bella Arminda,
la de rosadas gallas,
qu'enveja á las flors donan
que cria la montanya,
¿hont ets, que no m'escoltas,
ni al trench de l'auba baixas,
á recullir violetas
mól menys que ton front blancas?
De veureret ja m'anyoro,
mon cor malalt desmaya
de veurers sens l'amparo
que ton amor l'hi dava;
en eixa edat, Arminda,
que 's viu sols d'esperansas.
¿hont ets que no 'm sents nina?
¿hont ets que no devallas

per la pena
que 'm rabassa,
consol, digam,
á donarme
com en temps de ma ventura
me 'l donavas?

Suspirs que á l'alta esfera,
fujint del fons del ánima,
de veurer tanta pena
en ella amontonada:

aixís bon vent vos bufi
si aneu de ma estimada,
á murmurar mas queixas
per la llunyana estancia,
que tan sébrer voldria
lo mes fidel cantaire:

Digueuli que l'estimo
molt mes que l'estimava,
que 'm moro de tristesa,
que 'm moro d'anyoransa,
dès que son front no beso,
ni besa ella mas gallas;
qu'era vida
per mon ánima,
de sa boca
la mel grata;
que m'anyoro, m'anyoro
de besarlal!

FRANCÉSCH UBACH Y VINYETA.

RUM RUM.

S'ha publicat lo segon quadern del «*Trovador de Monserrat*», que conté las poesías següents: Los voluntaris catalans, Un llor y una llágrima. Ben vinguts sián. A Lluís Catehet. En lo muradal. Los héroes del mar, escrit en la pedra de unas ruinas. Homenatge y recort. A D. Lluís de Eguilaz. A en Mariano Font. La cansó de la Bandera y La nova creubada.

Los Jochs florals se celebrarán aquest any ab gran solemnitat. Lo eminent poeta D. Federico Mistral, lo autor de la Mireva, vindrá á presidir la festa.

Barcelona se creurá honrada ab la presencia de tant insigne poeta. També tenim entés que assistirán á la festa molts altres poetas catalans, provençals y castellans.

Hem fullejat lo primer refilet del Flavioler del Ter.

Creiem que los amichs de la poesia jocosa poden passar ab ell uns moments de gojos entreteniment, puig que composicions hi ha de un merit no jens despreciable en son género.

En rectificació de lo que diguerem en lo número passat sobre la venta d'estas poesias, tenim lo gust de poderlo anunciar també en esta Ciutat, puig que s'es posat en la Llibreria de D. Joseph Mañá, carrer de las Euras, n.º 8 y 10.

Los que las vulgan comprar que no fassin lo ganso porque n'han vingut poch exemplars y d'aquels poch exemplars, ja ni ha molts de venuts.

— *Contra viento y marea*, com diria un fill de Castellá, la literatura catalana, va arrelantse y obtenint lo premi de sos esforços los que 'ls han fet y 'ls están sent pera tant lloable objecte.

Lo drama catalá que fins ara havia entrat sempre de un modo vergonyant en los teatros de primer ordre de Barcelona, aprofitant beneficis de artistas ó funcions filantrópicas; está á punt de conquistar per dret propi lo lloch que en ells li correspon. D. Emilio Arolas, ha format una companyia de actors catalans que baix la seva direcció representarà en lo teatro de Sta. Creu. Los hi desitjem bona fortuna y consignem aquest altre pas de progrés de nostra estimada llengua.

BIBLIOGRAFIA.

LAS MUGERES CÉLEBRES.

PER DON JOAN DE LA RADA Y DELCADO.—ESTABLIMENT EDITORIAL DE DON VICTOR PEREZ.

Tenim á la vista la primera entrega de la obra que baix lo titol de «*Las mujeres célebres*» ha comensat á publicar en aqueixa capital lo conegut editor D. Victor Perez.

Partidaris com som de la dona; creient, com realment creiem, que ella es un dels principals elements de la societat; sent ella la que inspira al home las primeras pasions, la qui li ensenya á dir las primeras paraulas, la que l'educa, la que l'instrueix, la que 'l fa ciutadá; per forsa hem d'aplaudir lo llibre que ha comensat á escriure lo distingit literato senyor de la Rada y Delgado. L'assumpto es espiñós, delicat, y solument tant distingit escriptor podia salvar tals obstacles. Hem llegit lo prólech y per ell deduhim que l'obra será exelent. La puresa del llenguatge, la facilitat de dicció adornan l'estil del senyor de la Rada. Molt celebrem la publicació de aqueixa obra.

La part material correspon á la literaria. Una preciosa portada tirada á varias tintas, y una lámina devuda al llapis del reputat dibuixant senyor Planas, acompanyan la primera entrega; los tipos de la impressió son preciosos y clars, lo paper es superior. Creiem que l'obra que tenim lo gust de recomenar al públich, mereix ser llegida ab tota atenció. Ella es un verdader monument dedicat á la memoria del primer element de tota societat civilizada: la dona.

Z. de V.

M'HA DIT QUE SÍ.

Cap á las balladas—tot corrent me'n vas
Que avuy á la plassa—gran festa se 'n fa.
Totas las donzellas—aniran de blanch
Ab una floreta—vermella, al costat.

Tararí—tarará

¿Quina será la nina—qu'á n'á mí 'm voldrá?

¿Hont vas tu donzella?—Jo me 'n vas al ball.
 ¿Vols que t' hi acompanye?—Fadrinet no cal,
 Que un jove m' espera—un xich mes avall.
 Adeu pus, donzella.—Adeu pus, galan.
 Tararí—tarará
 Quina será la nina—pus que á mi 'm voldrá.

Ja soch á la plassa—jay quin bó que fá
 Tanta y tanta nina—com ballantne está!
 Mireu donzella—que la flor vus cau.
 Culliula 'l bon jove,—culliula si us plau.
 Tararí—tarará
 Si esta fos la nina—qu'a á n' á mi 'm voldrá.

¿Hont anau donzella?—Jo m' en vas avall
 Pus que las balladas—ja s' han acabat.
 ¿No 'm dau la floreta—qu' hi perdut al ball?
 Ben tost vus la dono—si lo cor me dau.

Tararí—tarará
 M' ha dit si la nina—que sempre 'm voldrá.

FRANCESC MANEL POU.

ARGUMENTS CONTRA LA PENA DE MORT.

(Continuació.)

—Grandísima! li aseguro que me la pagaré...
 —Ay! ay! Rafelet ¿que hi te en lo dit, preguntá
 la senyoreta tot fugint de la conversa y com interes-
 santse per lo jove aquí havia ofes.

—Rés, contestá en Rafelet y olvidantse també del
 mullader, es que sens dubte m' hauré fet una esgar-
 rinxada bromejant ab voste. Aquestas donas no sa-
 ben anar sino carregadas de agullas.

Los altres jovens, feya ja rato que sen havian
 anat.

En Rafelet y l' Emilia, sen anaren tambe, cada hu á
 casa seva, després de haberse despedit cordialment.

Quan ja feya cosa de una hora que havia ocorregut
 la escena passada, la Emilia va sentir trucar á la
 porta de casa seva.

—Qui hi ha?... preguntá l' Emilia.

—Una gracia de caritat per la mort de Dèu!.. res-
 pongué una veu llàstima y suplicant.

L' Emilia, que estava sola, va tallar un tros de pá
 y ab ánimo de fer caritat al que la demanava, va obrir
 la porta.

Al mateix moment en que anava á donar menjar á
 qui tenia fam, llensá un jay! desgarrador, va pali-
 deixar, titubejá uns quantos minuts, y á la fi caigué
 en terra quasi espiranta.

Lo pobre acabava de ensorrarli un punyal 'en lo
 bell mitj del cor.

Era l' assistent que havia jurat venjar-se de aque-
 lla ofensa que per mort d' ella se li havia inferit.

—Te vaig dir que't recordarias de mi, y complesch
 ma paraula. Ara adeu.

Y desaparegué.

L' Emilia, la pobre Emilia, quedá sola, en mitj de
 un mar de sanch, agonisanta, morint per minuts,
 sense poder rebrer cap dels aussilis que la religió
 dona als mortals quan s' acosta l' hora solemne de la
 mort; l' Emilia, la pobre Emilia, se moria sense po-
 derse despedir de son idolatrat espós. Sols unas pa-
 raulas digué avans de abandonar la terra.

—Dèu meu! perdoneu al assessino com jo 'l per-
 donol!...

Digué, y mori als pòchs instants.

Al cap devall del carrer, ahont se troba situat lo
 teatro en que ha tingut lloch la tragedia que mos lec-
 tors acaban de presenciar; se veu venir lo capitá, lo
 espós de l' Emilia, festiu y alegre, desitjós de rebrer
 l' abraçada de sa idolatrada esposa, ansiós de des-
 cansar en lo seno de la familia dels afanyos, treballs

y disgustos que adornan eix panorama universal que
 s' en diu Mon.

Apretant lo pas, perque no 's veu l' hora de arri-
 var á casa seva, avansa camí, y segueix en son pas
 accelerat, fins que arriba á la casa ahont se creu que
 la felicitat l' espera ab los brassos oberts. Puja l' es-
 cala ab quatre salts y 's troba ab la porta oberta.

No era aixó la costum, aixis es que ja 's va estran-
 yar de no haber de trucar.

Entrá en lo pis y quan atravessava los umbrals de
 la porta, ensopegá ab un bulto; sorprés, va mirar
 que era lo que li privava 'l pas, y se trobá ab lo ca-
 dávre de sa esposa.

—Emilia! Emilia!...

Y llensá un crit terrible, lo crit del infelis espós á
 qui acaban de robarli un tros de sa existencia, á qui
 acaban de robarli un tros de la seva ánima.

Pobre Lluís!...

Los vehins sortiren tots al sentir los crits del ca-
 pitá.

Un d' ells, complí ab la trista misió de donar part
 á la justicia del crim horrorós que s' acabava de co-
 metrer.

Prompte lo tribunal se constituí en lo lloch del de-
 lict.

Lo jutje prengué declaracions als vehins.

Ningú sabia res, ningú podia donar indicis, ningú
 podia suposar qui havia sigut l' autor de tal crim.

Lo jutje prengué declaració entre altres vehins, al
 que pocas horas avans havia fet broma ab la noya ja
 difunta.

Lo jove sentia simpatias per la morta y estava vi-
 vament afectat.

—Voste, no malicia qui pot haber sigut l' assesi-
 no? li preguntá lo jutje complint lo seu deber.

—Jo... no... contestá lo jove preocupat ab la des-
 gracia.

—No obstant, observá lo jutje, reparo que voste
 está groch, y que no contesta ab la soltura que seria
 de desitjar.

— 28 —

—Escolta, li digué la dona. ¿No sents quin soroll?

—No sento res, santa cristiana...! qué porugas sou las donas.

—No, no. Me apar sentir un remor désusat en lo arrabal y uns
 cops com si estellesen llenya.

—Ca!

—Escolta be.

En Mateu pará la orella y se convencé de que la seva muller te-
 nia rahó.

—¿Quina hora es? preguntá, perque aquet soroll tal volta 'l pro-
 dueixen los serradors de pollas de prop del riu.

—No pot ser. No arriaria fins aquí.

—Donchs sia lo que sia, dormimhi.

Y ja s' havia girat y anava á ferho, quan la dona lo agafá ab ma
 crispada y esclamá defallint.

—Cridan assistencia; jo ho he sentit.

—Qué enrahonas, ximpleta! digué en Mateu, alarmat á pesa
 seu. ¿Qui ha de cridarho?

—No ho sé; pero 'l cor me diu que passa una gran desgracia en la
 vila.

En Mateu saltá del llit y 's possá tot de pressa los calsons; perque
 es lo cert que lo remor de fora anava creixent y que també havian
 arribat á sos oídos crits sospitosos y uns sorolls pareguts al que fan
 las portas violentament enfonsadas. Tot vestintse deya á sa muller.

—Be, no te espantes per aixó; que ben garbellat no 'n resultarà
 res.

Se arrimá á la finestra y la obrí y los resplandors de un incendi
 illuminaren lo aposento.

—Hi ha foch en la vila! cridá ab esglay. ¿Ahont dimoni será?

No li donaren temps de permaneixen en lo dupte, perque una ca-
 nonada troná en lo Cavaller, seguida de un gran escopeteig, y al
 mateix temps se sentiren los timbals de la guarnició tocant llamada
 y las campanas de la parroquia á somaten.

—Los francesos?... y atacan!... digué en Mateu precipitantse á
 agafar la escopeta, que segons costum tenia penjada al capsal del
 llit.

—¿Qué vas á fer? cridá sa muller baixant del llit en camisa. No
 surtirás, anyadí començant per 'ls gestos la intenció de son marit.

— 25 —

ne tinch trenta nou á la llista y espero lo moment de afagirn' hi un
 mes pera fer coranta rodó.

—Me sembla que 't quedarás ab las ganas perque 'l mariscal Su-
 chet ja ha passat la ralla y fins he sentit á dir que hi ha tropas es-
 panyolas dintre de Fransa.

—Aixis hi fos jo, que ja sabrian com 'ls torno la pilota, per las
 moltas que m' han fet.

—Y donchs? digué lo Reverent escurant una barca de pollastre,
 com ho faran las guarnicions de Girona, Barcelona, y altres punts
 si s' ha retirat lo exercit de campanya?

En Bernat que tenia 'l porró en l' aire y xarricava que dava gust,
 se interrompi y digué tot resolut:

—A tots 'ls mataré, sense quedarne un pera llavor.

—Es probable, digué lo Senyor Narcis sense ferne cas, que capi-
 tularán, ó be se retiraran cap á Fransa 'ls que puguin.

—Lo mosso del Pelat diu que ahí ne van passar per Arenys y que
 van tenir foch ab la gent den Manso.

—Y diguim, Senyor Narcis, ¿li agradaria á vosté que 'n vinguessen
 per aquí, y seguint sa costum li fessen saltar las onsas que li hagi
 deixat la guerra y las joyas ab que s' adornava sa muller quan era
 núvia?

—Oh! de aixó no 'n tinch cap por. Ja 'm poden escorcollar y re-
 gistrar la casa que tot lo que troven de bo ja 'ls ho dono

—Ditxós vosté que está tan tranquil.

—Si: ja ho tinch en un bon amagatall.

—Y si vosté faltés?

—Si jo faltés, ja la dona sab ahont hauria de anar á buscar lo dot
 de la pubilla, aixis es que de aquestas cosas me 'n rich.

—Ja, ja; pero si ara sentís trucar á la porta y vejés entrar tres ó
 quatre soldadots francesos, ab aquells mostaxos...

En aquet moment resonaren dos pichs forts á la porta. Lo frare
 se torná groch com safrá, la minyona deixá caurer lo plat negre en
 que menjava, y tots se quedaren ab la boca oberta mirantse com
 alélats.

—Qui ha? Cridá á la fi en Bernat ab veu que procurá fer a parei-
 xer segura.

—Gent de pau, contestaren de fora.

7 LAS JOYAS DE LA ROSER.

gunta, contestà 'l jove cada vegada mes preocupat.

—Pero si ningú li diu que vosté n' hagia de saber res. Mes reparo que titubeja y que te molta por de la justicia. Aixó ja podria ser un indici. Per altre part observo que porta un dit embolicat.

Lo jove sorprés y temerós de que alló li pogués donar lo color de criminal s' amagà la ma en la butxaca.

—Es inútil que se l' amagui, digué lo ministre de la justicia, es inútil perque jo ja ho he vist. ¿Saben vostés si lo senyor tenia rencor a la difunta? preguntà als vehins.

—Jo, no senyor, contestà un d' ells, ¿a no ser que sigui per...

—Perqué?

—Oh! be, jo no voldria pas...

—Digui, digui; no tingui por.

—A no ser que sigui per la broma un poch pesada que avuy ella li havia fet...

—Expliquis.

—Res, qu' ella l' ha mullat, y ell s' ha cremat una mica y li ha dit que li pagaria. Aixó es lo que jo y tots los senyors hem sentit, mes aixó no vol dir...

—Nada, nada: Es cert lo que ha explicat lo senyor?

—Es cert, pero alló ha sigut una broma.

—Bueno, aixó ja s' averiguará. Per interina providencia vosté vá a la presó y desde allí vosté probará la seva ignoscencia si es que realment no es culpable.

Y se l' enportaren prèsi!... (Se continuarà.)

LA CARITAT.

PENSAMENT.

Jo vull parlar d' uns llabis que sols s' obran

Com ponçella al consol,

D' una ma que jamay ha estat tancada

Al mes petit favor.....

Mes no, que si embalsama la floreta,

També son olor pert.....

La caritat, com ella descoberta,

Puresa va perdent!

G. C. PALAU.

ACUDITS.

Deya un de Figueras:

—Veus? lo meu balcó es lo millor que hi ha en lo mon.

—Aixó si que no m' ho provarás, li digué un altre.

—Si 'senyor, mira: lo millor del mon es Europa, lo millor d' Europa es Espanya, lo millor d' Espanya es Catalunya, lo millor de Catalunya es l' Ampurdá, lo millor de l' Ampurdá es Figueras, lo millor de Figueras es la plassa, lo millor de la plassa es la meua casa y lo millor de la meua casa es lo meu balcó... luego: lo meu balcó es lo millor del mon.

Un inglés va rebre un caixó de pursos habanos, y tant se 'ls estimava, que per por de que se li cremessin los va fer assegurar d' incendis.

La companya de seguros no hi va posar reparo y los pursos quedaren assegurats. Un dia l' inglés tingué ganas de fumar-se un habano, y ho va fer.

Lo bon gust del primer puro, lo va tentar pel segon, lo segon pel tercer y aixis consecutivament fins que va haver buidat lo caixó.

Buit que fou aquest, se presentà a la societat a reclamar lo seguro, alegant que 'ls pursos havian sigut cremats.

La societat se resistí, pero al últim, habenthi intervingut lo tribunal, no tingué altre recurs que abonar la cuantitat.

Pagá donchs, mes al dia següent va formar causa criminal al inglés, acusantlo de incendiari per qual motiu lo pobre fou condemnat a presiri.

Soluciones a la xaradeta y al geroglífich del número pasat.

La xarada diu *car-bó*;

y es un refrá dels mes vells

lo que diu lo geroglífich;

es que *pactes rompen lleys*.

Enviadas pel correu.

XARADETA.

Ma primera es molt buscada,

ma segona es lo mateix,

las duas juntas ne forman

un tot sol que val per tres;

si ma tercera molt canta,

lo meu tot xerra per cent.

JOSEPH HUTESÁ.

GEROGLÍFICH.

BOU :

toltaaa toltaa toltaa toltaa

toltaaa toltaa toltaa toltaa

toltaaa toltaa toltaa

Las soluciones se donarán en lo número de dissapte.

Correspondencia de La Barretina.

Un obrer. Barcelona. Publicaré tot. Un Gueto. Id. Li adverteixo que si 'l nostre periódich pogués ser polítich, toram liberals, D. J. R. y B. Id. No puch. D. E. A. Valencia. Queden servits per dos mesos. S. L. M. Barcelona. Endevinat tot. P. T. Id. Lo mateix. I. Z. Id. Publicaré 'l qu' envia, T. M. y A. Id. Endevinat. E. V. M. Id. Se publicara a són tems. I. H. Sabadell. Vó us publicaré una. G. C. Barcelona. No puch. A. S. F. Id. Publicaré a són tems. M. F. Sabadell. Lo mateix. S. V. Barcelona. Publicaré 'l acudit. A. I. T. Id. No 'l puch complaure.

Director: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jeps, carrer de Petritxol, 14.—1868.

— 26 —

—Es en Mateu, vatua-listo!

—Ah, es en Mateu, esclamaren tots retornantlos l' alé.

—Entra, home de Deu, digué en Bernat obrint, bon susto 'ns has donat.

—¿Que os pensavau que eran los francesos?

—Qué? Que dius?

—Que segons contan, se 'n han vist molts per la carretera de mar.

—Y donchs?...

—Sembla que desocupan Barcelona; pero ho fan de amagat com si juguessen a fet.

—Deu vulga que no vinguen per aquí.

—Tant se me 'n dona, digué en Bernat, son uns cobarts y fujan de nit.

—Bona la fa avuy per correr per aquets mons.

—¿Fa mala nit?

—Bastant fosca; y.... ¿No sentiú 'l vent?

—Aixis se tranquessen las camas.

—Donchs, si no manan lo contrari, me 'n vaig a retiro, que no he vingut mes que a saber si estavan bons.

—Voleu un trago.

—Gracias, mestressa, acabo de sopar. ¿Y la Roser? anyadí acostantse al bressol, fresca y guapa; com lo meu Melció. Si 'l vejessen que aixerit. Vamos, que si tardés ella s' enfadaria. Acaben de sopar de gust y Deu los dó bona nit.

—A Deu siau.

—Bona nit y bona hora.

—Que vagi bé, digué 'n Bernat acompanyantlo fins a la porta.

—També nosaltres haurem de retirar, digué lo Senyor Narcis.

—Vol mes arrop, pare nostre?

—No, estich satisfet y a fe que he sopat de gust.

—Crech que ho fa sovint.

—Tinch bon ventrell.

—Donchs digué grassias y a coto.

Tots se persignaren, murmuraren sa oració, y agafant després cada bu la candela que havia encés la Cristina se retiraren a sos respectius aposentos, donantse la bona nit ab tota cordialitat.

— 27 —

CAPITOL V.

Nit de dol.

Se havia girat una fresca tremontana que allunyá los nuvols que amenasavan una nit tempestuosa. Ab los nubols desaparegueren los últims sorolls de la vila; havia arribat la hora de ficarse al llit, y la naturaleza, que disposa de medis mes eficassos que los tyrans, donant son ordre de apagá 'ls fochs, havia fet cesar tot moviment y senyal de vida en Hostalrich. No quedava una porta oberta, no llujia un llum en cap finestra; los ultims odols dels gossos havian deixat de oirse y fins los alertas dels sentinellas feya rato que no se escoltaván.

Tot dormia en la vila. La lluna platejava las tauladas y 's reflectava en las ayguas de la riera que mansas corrian sens gosar murmurar.

Era la hora en que l' home descansa del trevall de tot lo dia y pren aliento, pensant en la jornada pasada, per la de lo endemà. Hora de insomni y terror pera los malvats; de tranquilitat y dolsa quietut pera aquell que te la conciencia tranquila.

En Mateu era de aquets.

Després de haberse despedit del Senyor Narcis se 'n aná cap a casa seva; trová la dona ja al llit y no tardá en ferli companyia y omplir la arcoba de una musica poch armónica que produhia sa forta respiració.

Quan temps durá son primer son ni ell mateix pot dirho, puig no ho recordava quan nos contá las trifulgas de aquella nit per ell tant y tant memorable.

Lo que si sabia era que en lo mes fort de son dormir y quan ab mes dolsura se entregava a aquell tant me fa agradabilisim del repós, se sentí tocar ab insistencia en la espatlla y despertantse malhumorat vejé a sa muller sentada en lo llit, si no esfarida, cuidadosa; y preguntá.

—Que hi ha? Que tenim? perqué 'm despertas?